

EDITORS

PROF. DR. RAUL D.S.G. CAMPILHO
ASSOC. PROF. DR. PARVIN AHANCHI
EMIL RAUL OGLU AGAYEV

IITH INTERNATIONAL ISTANBUL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

ALGERIA, AZERBAIJAN, CANADA, CHINA, GEORGIA, INDIA, INDONESIA,
IRAN, KOSOVO, KUWAIT, MAURITIUS, MOROCCO, NAMIBIA, NEPAL,
NIGERIA, PAKISTAN, PHILIPPINES, PORTUGAL, SPAIN, TÜRKIYE,
UZBEKISTAN, VIETNAM.

ISBN: 978-605-73228-5-2

ALGERIA, AZERBAIJAN, CANADA, CHINA, GEORGIA,
INDIA, INDONESIA, IRAN, KOSOVO, KUWAIT,
MAURITIUS, MOROCCO, NAMIBIA, NEPAL, NIGERIA,
PAKISTAN, PHILIPPINES, PORTUGAL, SPAIN, TÜRKIYE,
UZBEKISTAN, VIETNAM.

11TH INTERNATIONAL ISTANBUL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

OCTOBER 15-17, 2022
(ONLINE & FACE TO FACE PARTICIPATION)
ISBN: 978-605-73228-5-2

EDITORS

PROF. DR. RAUL D.S.G. CAMPILHO
ASSOC. PROF. DR. PARVIN AHANCHI
EMIL RAUL OGLU AGAYEV

BZT AKADEMI YAYINEVİ®
BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE 2021©

TURKEY, GERMANY
TR: +90543 671 0123 GR: +491774586777

11TH INTERNATIONAL ISTANBUL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

OCTOBER 15-17, 2022

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION
ISTANBUL, TÜRKİYE

CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

PROF. DR. RAUL D.S.G. CAMPILHO
ASSOC. PROF. DR. PARVIN AHANCHI
EMIL RAUL OGLU AGAYEV

BZT AKADEMİ YAYINEVİ®

TURKEY, GERMANY

TR: +90543 671 0123 GR: +491774586777

internationalistanbulcongress@gmail.com

<https://www.internationalistanbulcongress.com/>

All rights reserved

BZT AKADEMİ YAYINEVİ®

BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE 2021©

Publishing Date: 05.11.2022

ISBN: 978-605-73228-5-2

TEMEL TASARIM DERSİ KAPSAMINDA YÖN İLKESİNİN SİNEMA FİMLERİ ARACILIĞIYLA ANLATILMASI

Hayriye Elif Uslugil

Konya Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID Code: 0000-0001-7923-2784

“Temel tasarım dersinin sinema filmleri eşliğinde yürütülmesine yönelik bir yöntem önerisi” isimli doktora tezinden üretilmiştir.

ABSTRACT

Architecture is connected with many disciplines. It is closely related to all branches of art such as painting, music and sculpture. Cinema and architecture are two disciplines that have strong ties to each other. Many architects say that they are inspired by movies in their designs. The interest in cinema continues to increase in architecture schools. In the lessons, the directors experience new methods and include movies in various architecture lessons.

Cinema films were used as a new method proposal in the basic design course. The basic design principles and elements were transferred to the students by using movies. While making the applications, it was requested to abstract the film frames.

While explaining the principle of direction, the movie “Stardust” was used. Due to the subject of the film, it has many scenes where the principle of direction can be seen. Stardust movie was watched with the students. Scenes where the principle of direction can be seen during the cruise were stopped, the students were made aware and discussed. The inclusion of movies in the lesson made the lesson more fun and therefore more instructive for students. It was seen that the students understood the subject easily and completely when the principle of direction was conveyed through cinema. It has been found that they are successful in the given applications.

Keywords: Cinema, Basic design, Architecture

ÖZET

Mimarlık birçok disiplinle bağlantılıdır. Resim, müzik, heykel gibi bütün sanat dallarıyla yakından ilintilidir. Sinema ve mimarlık da birbiri ile güçlü bağları olan iki disiplindir. Birçok mimar tasarımlarında sinema filmlerinden ilham aldıklarını söylemektedirler. Mimarlık okullarında da sinemaya olan ilgi artarak devam etmektedir. Derslerde yürütücüler yeni yöntemler deneyimleyerek, sinema filmlerini çeşitli mimarlık derslerine dahil etmektedirler.

Temel tasarım dersinde yeni bir yöntem önerisi olarak sinema filmleri kullanılmıştır. Temel tasarım ilke ve öğeleri sinema filmleri kullanılarak öğrencilere aktarılmıştır. Uygulamalar yapılırken film karelerinin soyutlanması istenmiştir.

Yön ilkesi anlatılırken “Stardust” filminden faydalanılmıştır. Film konusu gereği, yön ilkesinin görülebileceği pek çok sahneye sahiptir. Stardust filmi öğrenciler ile birlikte izlenmiştir. Seyir sırasında yön ilkesinin görülebileceği sahneler durdurulmuş, öğrencilerin farkına varması sağlanmış ve üzerinde konuşulmuştur. Sinema filmlerinin derse dâhil edilmesi, öğrenciler için dersi daha eğlenceli dolayısıyla daha öğretici kılmıştır. Yön ilkesinin de sinema aracılığı ile aktarılmasında öğrencilerin konuyu kolayca ve tam olarak anladıkları görülmüştür. Verilen uygulamalarda başarılı oldukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Temel tasarım, Mimarlık

GİRİŞ

Mimarlık okullarına gelen öğrenciler, orta öğretim kurumların alışık oldukları eğitimden çok farklı bir eğitim sistemi ile karşılaşır. Çoktan seçmeli sınavlara aşina öğrenciler adapte olabilmek için belirli bir süreye ihtiyaç duyarlar. Bu sürenin uzaması, öğrencilerin okulda başarısız olmasına, okuldan soğumasına, derslere katılım sağlamamasına sebep olmaktadır. Günay’a (2007:93) göre, stüdyo ve temel tasarım dersi yazılı metin ve formüllerle çalışmaya alışkın öğrencilere oldukça yabancı gelecek çizgiler, yüzeyler, hacimler, renkler ve dokulardan oluşan soyut bir dünyadır (Günay, 2007). Bu ortama ilk kez gelen öğrencilere neredeyse şok etkisi yapan iki durum vardır, birincisi, mimari bakışa, değerlere ve tanımlamalara yabancı olmaları ve ikincisi de, bu bakış, değer ve tanımlamaların son derece subjektif ve belirsiz olmasıdır (Lewis, 1979).

Tüm dünyada mimarlık okullarında, özellikle uygulamalı derslerde, öğrencilerin derslere daha kolay adapte olmasını sağlamak için çeşitli yenilikler denenmektedir. Temel tasarım dersi mimarlık eğitiminin omurgasını oluşturan derslerden bir tanesidir.

TEMEL TASARIM’IN ÖNEMİ ve YERİ

Mimarlık eğitimi 17. Yüzyıla gelinceye kadar bütün dünyada usta- çırak ilişkisine bağlı olarak verilmiştir. 17. Yüzyılda ilk defa Fransa’da Academie Royale d’Architecture kurulmuş ve belirli bir eğitim formatında mimarlık eğitimi verilmeye başlanmıştır. Academie Royale d’Architecture gelişmelere bağlı olarak daha sonra Ecole des Beaux-Arts ismiyle anılmıştır. Yaklaşık 200 yıl boyunca Fransız ekolü Beaux-Arts mimarlık eğitiminde etkisini göstermiştir. İlk kez karşı ekol olarak 20. Yüzyılın başlarında Almanya’da Bauhaus kurulmuştur. Her iki okulda kurumsal mimarlık eğitimi için temel olmuştur.

Oldukça köklü bir geçmişe sahip ve dolayısıyla bir klasik mimari üsluba sahip Osmanlı, mimarlık eğitimini usta- çırak eğitimi ile yürütmekteydi. Avrupa’da meydana gelen kültürel ve siyasi gelişmelerden nasibini alan Osmanlı Devleti de kurduğu meslek okullarında mimarlık eğitime yer vermiştir. Bir bilim ve sanat olan mimarlık, ülkemizde dört yıllık lisans eğitimi ile verilmeye çalışılan, bireylere bu mesleğin yetki ve sorumluluklarını üstlenebilecek ‘mimar’ unvanını kazandıran bir eğitimidir (Akyüz, 1996). Mimarlık eğitimi, diğer disiplinlerin eğitim şekline göre büyük farklılıklar taşıyan özel bir alandır (Ayıran, 1995). Bauhaus okulunda eğitime dahil edilen temel tasarım dersi Türkiye’deki mimarlık okullarında da kabul görmüş ve halen önemli bir ders olma niteliğini korumaktadır. Tasarım ilke ve öğelerinin öğretildiği temel tasarım dersi öğrencilerin en çok zorlandığı derslerden bir tanesidir.

Temel tasarım dersi bütün görsel sanatlar eğitiminde olduğu gibi mimarlık için de önem arz eden bir derstir. Öğrenci ilk defa tasarım yapmayı, tasarım ilkelerini ve tasarım öğelerini burada öğrenir. Malzemelerin nasıl kullanılacağı, bir araya nasıl getirileceği temel tasarım dersinin amaçlarındandır.

Özellikle “Z” kuşağının ilgisini derse çekebilmek, öğrencilerin eğlenerek öğrenmelerini sağlamak için temel tasarım derslerinde çeşitli yöntemler deneyimlenmektedir. Bilgisayar oyunlarını derse dâhil etmek, oyun oynatarak dersi yürütmek, çalıştaylar organize etmek bu yöntemlerden birkaçıdır.

Bu bağlamda temel tasarım derslerine katkı sağlayacağı düşünülerek sinema filmleri derse dâhil edilmiştir. Ders kapsamında anlatılan teorik konular sinema filmleri izlenerek, aralarda durdurulup sahneler üzerinde konuşularak öğrencilere aktarılmıştır.

Uygulamalar yapılırken film sahneleri soyutlanmıştır. Bu yöntem sayesinde temel tasarım esaslarından olan soyutlama kavramı da her hafta yinelenmiş ve öğrencilerin içselleştirmesi sağlanmıştır.

YÖN İLKESİ

Sanat çalışmalarında kompozisyonda yararlandığımız çizgi, nokta gibi elemanlara belli yönler vererek tasarımı oluştururuz; bu elemanların kullanımı kompozisyonda hareketi meydana getirir (Atmaca, 2014). Yön ilkesi de bu yöntemle aktarılmıştır. Yön ilkesinin anlaşılabilmesi için Stardust filmi tercih edilmiştir. Stardust filmi yön konusu için uygun bulunmuştur. Filmde yön ögesine örnek olabilecek çok sayıda sahne bulunmaktadır. Bir yıldız dünyaya düşmekte, düştüğü yerde bir krater oluşturmaktadır. Film de birkaç grup bu yıldızın peşine düşmüştür. Dolayısıyla kovalamaca sahneleri bulunmaktadır. Yönelmenin bulunduğu sahnelerin farkında olunarak izlendiğinde, öğrenciler yön ögesini kolaylıkla algılamışlardır. Film yön ilkesinin anlaşılmasını kolay ve eğlenceli bir hale getirmiştir. Film sınıf içinde öğrencilerle birlikte izlenmiş, üzerinde konuşulmuştur. Uygulama için öğrencilerden, film sahnesinde gördükleri yön ilkesinin soyutlanması istenmiştir.

Yön Çalışması Ödev Föyü

Yön Çalışması Yapılan Çalışması Örnek

Yön Çalışması Yapılan Çalışması Örnek

Yön Çalışması Yapılan Çalışması Örnek

SİNEMA ve TEMEL TASARIM

Temel tasarım dersinin odak noktası tasarımdır ve bütün görsel sanatlarda temel tasarım ilklerinden söz etmek mümkündür. Sinema da görsel sanatların en güçlü yanlarından birisidir. Çok büyük kitlelere hitap eden, sonsuz konu ve duygunun işlendiği ve güçlü bir şekilde izleyiciye aktarıldığı bir sanat dalıdır sinema. Sinema sahnesinde görülen her öge bilinçli bir şekilde orada bulundurulmaktadır. Bir sahenin nasıl gözükeceği, kalabalık bir ekip tarafından tartışılıp, tasarlanır.

Temel tasarım ilkelerinin amacı bir tasarımın insan üzerinde etkisini artırmak, estetik ve etkili bir sonuç elde etmektir. Bu anlamda sinema sahnelerinde temel tasarım ilkelerinden bahsetmek mümkündür. Hatta sinema okullarında da temel tasarım eğitimi verilmektedir. Temel tasarım ilkeleri sahneler tasarlanırken, yönetmen, görüntü yönetmeni, sanat yönetmeni tarafından göz önüne alınmaktadır.

İyi bir kompozisyon, görsel öğelerin seçtiğimiz çerçeve içinde uyumlu bir bütün oluşturacak biçimde düzenlenmesidir. Filmde iyi tasarlanmış görsel kompozisyonlar belki seyircinin ilk bakışta dikkatini çekmez ama kötü kompozisyonların izleyende rahatsızlık yaratacağı kesindir. Çarpıcı görsel kompozisyonlara sahip filmler ise sinema tarihinin unutulmazları arasında yerlerini almışlardır (Yılmazok, 2018).

Temel tasarım dersinde gösterilmek üzere çeşitli filmler bilinçli olarak seçilmiştir.

SONUÇ

Yön kavramının anlatıldığı derse Yıldız Tozu filmi eşlik etmiştir. Önce yön kavramı sözlü olarak öğrencilere aktarılmış ve daha sonra film izlenerek yön kavramının bulunduğu sahneler öğrencilerle birlikte incelenmiştir. Yıldız Tozu filminin seçilme sebebi yön kavramının bulunduğu birçok sahne ve konu içermesidir. Filmde bir yıldız dünyaya düşmüştür ve bu yıldızın peşinde birçok kişi vardır. Daima ir hedefin peşinde koşan farklı grupların sahnelendiği filmde yön kavramının görsel olarak bulunduğu birçok sahne bulunmaktadır. Öğrencilerden Yıldız Tozu filminde bulunan bir biçim ve yön belirten bir sahneyi soyutlamaları istenmiştir. Doku konusu işlenmiş olduğundan ödev kapsamında; uygun bir doku yapılarak yön kavramı onun üzerine yapılmıştır. Öğrencilerin en keyif aldığı çalışmalardan birisi olmuştur. Tam katılımıyla çalışma başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Akyüz, E. (1996). Mimarlık Eğitimi Üzerine Düşünceler. *Ege Mimarlık*, 21,22.
- Ayran, N. (1995). Mimarlık Eğitiminin Geleceğine Genel Doğrultular. *Mimarlık Ve Eğitimi Forum 1: Nasıl Bir Gelecek*. İstanbul: Cenkler Matbaası.
- Atmaca, A. E. (2014). *Temel Tasarım*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Günay, B. (2007). Gestalt Theory And City Planning Education. *Metu Journal Of Faculty Of Architecture*(24), 93, 113.
- Lewis, D. (1979). Listenin And Hearing. *Journal Of Architectural Education*(33), 27, 29.
- Yılmazok, L. (2018). *Bir Film Nasıl Tasarlanır?* Es Sinema Tekniği.